

Besluit Openbaar

Ons kenmerk: ACM/DTVP/2015/207242_OV

Zaaknummer: 15.0748.40

Datum: 10 december 2015

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt tot vaststelling van de correctiefactor voor de financiering van FLO/FLP, als bedoeld in artikel 27e, tweede lid, Loodsenwet

1 Inleiding

1. In dit besluit stelt de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) de correctiefactor vast, als bedoeld in artikel 27e, tweede lid, Loodsenwet (hierna: Lw)¹, die ACM in acht zal nemen bij de vaststelling van de loodsgeldtarieven 2016.

2 Aanleiding

2. Per 1 januari 2008 is de Wet markttoezicht registerloodsen² in werking getreden.³ Deze wet is een integraal onderdeel van de Lw.
3. In de Memorie van Toelichting bij de Wet markttoezicht registerloodsen⁴ is aangegeven dat de eventuele invoering van marktwerking wordt opgeschort tot 1 januari 2019.⁵ In deze periode kan de prepensioenproblematiek als gevolg van het hanteren van het omslagstelsel worden opgelost.⁶ Het gaat daarbij om toekomstige aanspraken voor Functioneel Leeftijdsontslag (hierna: FLO) van het varend personeel van de Nederlands Loodswezen B.V. en het Functioneel Leeftijdspensioen (hierna: FLP) voor de registerloodsen die op 1 juli 2008 ouder dan 55 waren.

---

¹ Wet van 7 juli 1988, houdende regels betreffende loodsen, Stb. 1988, 353.

² Wet van 20 december 2007, Stb. 2007, 559.

³ Zie enig artikel van het Besluit van 20 december 2007, houdende vaststelling van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet markttoezicht registerloodsen, Stb. 2007, 560.

⁴ Kamerstukken II, 2006-2007, 30913, nr. 3, blz. 2.

⁵ Inmiddels heeft de minister van Infrastructuur en Milieu aangegeven dat er wordt afgezien van de introductie van marktwerking per 1 januari 2019. Zie kamerstukken I, 2009-2010, 30913, nr. G. Dit heeft geen consequenties voor de beoogde oplossing van de prepensioenproblematiek.

⁶ Een uitgebreide weergave van de prepensioenproblematiek is weergegeven in paragraaf 4.2.4 van de Memorie van Toelichting bij de Wet markttoezicht registerloodsen.

Besluit Openbaar

4. De oplossing van de prepensioenproblematiek bestaat uit het reserveren van een vast percentage van 22 procent als opslag op de loodsgeldtarieven om daarmee over te kunnen stappen op een stelsel van kapitaaldekking.⁷ De Raad van Bestuur van de voormalige Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad)⁸ heeft deze oplossing als uitgangspunt genomen voor zijn besluit van 16 september 2008, waarmee op basis van artikel 27e, eerste lid, Lw het schema van stortingen ten behoeve van de reservering voor FLO en FLP is vastgesteld.⁹ In de Memorie van Toelichting op de Lw¹⁰ is aangegeven dat het verstandig lijkt om in de eerste periode zoveel mogelijk reserves op te bouwen om zodoende gedurende een zo lang mogelijke termijn rendement op het kapitaal te kunnen behalen. Indien de reserves voldoende zijn om de toekomstige verplichtingen voor FLO/FLP te kunnen voldoen, kan er verder van de opslag worden afgezien.

3 Wettelijk kader correctiefactor

5. Om schoksgewijze tariefontwikkelingen te vermijden en in het belang van de evenwichtige ontwikkeling van de havensector¹¹ heeft ACM op basis van artikel 27e, tweede lid, Lw de bevoegdheid gekregen om bij besluit een correctiefactor vast te stellen die bij de vaststelling van de loodsgeldtarieven in acht wordt genomen. Hiermee kan de opslag op de loodsgeldtarieven geleidelijk worden afgebouwd.
6. Voorafgaand aan het nemen van het besluit over de correctiefactor dient ACM op grond van artikel 27e, tweede lid, Lw advies te vragen aan een actuaaris. ACM stelt vast dat de Lw verder geen regels geeft ten aanzien van de procedure.

4 Gehanteerd scenario

7. In 2009 heeft de Raad op basis van het advies van Hewitt Associates B.V.¹² over de vaststelling van de correctiefactor voor de loodsgeldtarieven vastgesteld dat er vanaf 2010 ruimte is om de reservering voor FLO en FLP tot 2019 geleidelijk af te bouwen. Hiermee heeft de Raad invulling gegeven aan het uitgangspunt van de wetgever dat schoksgewijze tariefontwikkelingen moeten worden vermeden in het belang van de evenwichtige ontwikkeling van de havensector. De correctiefactor voor afbouw van de reserveringen (ten opzichte van 22 procent) is voor de jaren 2010¹³ en 2011¹⁴ vastgesteld op 6 procent, voor

---

⁷ Rapport van de heer Koopmans, 17 maart 2004, blz. 2. De genoemde oplossing sluit aan bij de werkwijze van het Nederlands Loodswezen voor 2009.

⁸ Op 1 april 2013 is de Instellingswet Autoriteit Consument en Markt (Stb. 2013, 102) in werking getreden. Vanaf die datum is de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) de rechtsopvolger van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, de Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit en de Consumentenautoriteit.

⁹ Besluit van 16 september 2008, zoals gewijzigd bij het besluit op bezwaar van 29 april 2009.

¹⁰ Kamerstukken II, 2006-2007, 30913, nr. 3, paragraaf 4.2.4.

¹¹ Kamerstukken II, 2006-2007, 30913, nr. 3, paragraaf 4.2.5.4.

¹² Rapportage Hewitt Associates B.V. 'Prognose uitkeringen en ontwikkeling voorziening voor FLO/FLP regelingen bij het Nederlands Loodswezen', Amsterdam, 31 juli 2008, bijlage 9.1.

¹³ Besluit correctiefactor FLO/FLP 2010, 10 december 2009, dossiernummer 200135/11.

Besluit Openbaar

2012¹⁵ op 7,5 procent, voor 2013¹⁶ op 12,5 procent, voor 2014¹⁷ op 17,5 procent en voor 2015¹⁸ op 18,9 procent.

8. In tabel 1 is het door de NLC voorgestelde scenario voor de nieuwe uitrederegeling met FLO/FLP percentages weergegeven (dotaties).¹⁹ In tabel 1 staat ook de correctiefactor per jaar weergegeven.

Tabel 1: scenario dotaties en correctiefactoren

	2015	2016	2017	2018
Dotatie	3,066%	2,400%	1,800%	1,266%
Correctiefactor	18,934%	19,600%	20,200%	20,734%

9. De NLC stelt voor om voor het jaar 2016 uit te gaan van een dotatie FLO/FLP van 2,400 procent en daarmee een correctiefactor van 19,600 procent te hanteren. Daarbij heeft de NLC opgemerkt dat de uitkeringen FLP met ingang van 2013 geheel worden voldaan uit de tot en met 2012 aan Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen afgestorte gelden. Met ingang van 2013 is het gehele percentage FLO/FLP bestemd voor FLO, zodat ook voor 2016 geldt dat de dotatie van (afgerond) 2,40 procent geheel bestemd is ter financiering van FLO.
10. ACM heeft onderzocht of daarmee op basis van recente financiële gegevens de FLO/FLP backservice naar verwachting tijdig gefinancierd kan worden.

5 Toetsing scenario

11. Op 27 november 2015 is Triple A Risk Finance Holding B.V. (hierna: Triple A) gevraagd om als actuaris advies te geven over de correctiefactor.²⁰ ACM heeft Triple A gevraagd om het scenario dat in tabel 1 is weergegeven, te toetsen. Op 9 december 2015 heeft Triple A advies uitgebracht.²¹
12. De actuaris is uitgegaan van een verwacht rendement van 0,076 procent, zijnde het 3-maands Euribor tarief per 1 januari 2015. Triple A acht dit een conservatieve aanname voor het rendement. ACM onderschrijft dit.

¹⁴ Besluit correctiefactor FLO/FLP 2011, 12 november 2010, dossiernummer 103449/11.

¹⁵ Besluit correctiefactor FLO/FLP 2012, 7 december 2011, dossiernummer 103862/15.

¹⁶ Besluit correctiefactor FLO/FLP 2013, 6 november 2012, dossiernummer 104137/15.

¹⁷ Besluit correctiefactor FLO/FLP 2014, 3 december 2013, ACM/DTVP/2013/206447.

¹⁸ Besluit correctiefactor FLO/FLP 2015, 1 december 2014, ACM/DTVP/2014/206592.

¹⁹ Voorstel van de algemene raad van de Nederlandse Loodsencorporatie voor de loodsgeldtarieven 2016, 15 juli 2015, ACM/DTVP/2015/308771.

²⁰ ACM/DTVP/2015/207103.

²¹ Rapportage Triple A, 'Rapportage meerjarenprojectie FLO- en FLP-reserves vanaf ultimo 2014, 9 december 2015, dossiernummer 2015309576.

Besluit Openbaar

13. De actuaris is verder uitgegaan van een geraamde omzet van 163,0 mln euro voor 2015 en daarnaast van 164,0 mln euro voor 2016. Deze omzetgegevens zijn gebaseerd op de omzet waarover FLO/FLP wordt gereserveerd volgens het Tariefvoorstel 2016. Voor de berekening is verondersteld dat de geraamde omzet voor elk van de jaren na 2016 gelijk is aan de geraamde omzet van 2016.
14. Daarnaast heeft ACM de actuaris verzocht om te berekenen wat de omzet voor de jaren vanaf 2016 minimaal moet bedragen om affinanciering per 1 januari 2019 mogelijk te maken. Dit wordt ook wel het omslagpunt genoemd.
15. Uit het onderzoek van de actuaris is gebleken dat met de hierboven genoemde omzet voor 2015 en verder binnen het voorgestelde scenario de affinancieringsdatum van 1 januari 2019 niet in gevaar komt. Uitgaande van de voorziene afbouw van de FLO/FLP zal ultimo 2018 de totale reserve 10 mln euro hoger zijn dan de totale voorziening.
16. Daarnaast is uit het onderzoek van de actuaris gebleken dat er geen omzet meer nodig is voor de jaren vanaf 2016 om de affinanciering per 1 januari 2019 volgens de voorziene afbouw van FLO/FLP mogelijk te maken. Het omslagpunt in termen van omzet is dus gelijk aan 0 mln euro. Gegeven het vorenstaande is geborgd dat de voorziene percentages FLO/FLP zeker niet te laag zijn geraamd om affinanciering mogelijk te maken.
17. ACM zal, indien nodig, het scenario van de NLc jaarlijks op basis van actuele omzetcijfers laten onderzoeken door een actuaris. Het scenario kan nog worden bijgesteld zonder dat ACM hierbij het nagestreefde effect, namelijk prijsstabiliteit op de langere termijn, uit het oog verliest.
18. ACM stelt daarom de correctiefactor net als in voorgaande jaren voor één jaar vast. Gegeven de verwachte omvang van de totale reserve ultimo 2018 zal ACM zich in het kader van het tariefvoorstel voor 2017 met het Loodswezen beraden of in de resterende jaren het huidige scenario nog dient te worden gevolgd.

Besluit Openbaar

6 Besluit

19. De Autoriteit Consument en Markt stelt de correctiefactor voor 2016 vast op 19,60 procent, waarmee de dotatie voor de reservering FLO en FLP, gelet op het besluit van de Raad van 16 september 2008 op grond van artikel 27e, eerste lid, Lw 2,40 procent bedraagt.

Autoriteit Consument en Markt
namens deze,

w.g.

drs. M.A. te Velthuis
Teammanager Telecom, Vervoer en Post

5/5

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij ACM, Directie Telecom, Vervoer en Post, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag. In het bezwaarschrift kan de indiener op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht ACM verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de bestuursrechter.